

DUU-001-011302

M. A. (Sem. III) (CBCS) Examination

May / June - 2015

**ECO - OCT - 08 : Planning & Development
Policies**

Faculty Code : 001

Subject Code : 011302

Time : Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ આર્થિક વિકાસની વ્યાખ્યા આપી, માનવ વિકાસ આંક પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૨૦
અથવા
- ૧ ભારતમાં આર્થિક આયોજનનું મૂલ્યાંકન કરો.
- ૨ આર્થિક વિકાસમાં જાહેર ક્ષેત્ર અને ખાનગી ક્ષેત્રની ભૂમિકા સમજાવો.
અથવા
- ૨ ભારતમાં આયોજનકાળ દરમિયાન શિક્ષણ ક્ષેત્ર અને આરોગ્ય ક્ષેત્રની પ્રગતિ સમજાવો. ૨૦
- ૩ એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ દસ) ૨૦
- (૧) N.G.O. એટલે શું ?
- (૨) નાણાકીય નીતિનો અર્થ આપો.
- (૩) રાજકોષીય નીતિનો અર્થ આપો.
- (૪) બેંકદર એટલે શું ?
- (૫) કાનૂની તરલતા પ્રમાણ (SLR) એટલે શું ?
- (૬) જાહેર ઋણનો અર્થ આપો.
- (૭) પ્રાદેશિક અસમાનતા એટલે શું ?
- (૮) કાળું નાણું એટલે શું ?
- (૯) ખાદ્ય પુરવણીનો અર્થ આપો ?
- (૧૦) નિભાવગત વિકાસનો અર્થ આપો.
- (૧૧) પર્યાવરણની અસમતુલા એટલે શું ?

- (૧૨) પાયાની સવલતો (આંતરમાળખું) એટલે શું ?
 (૧૩) બાળમૃત્યુદર એટલે શું ?
 (૧૪) પુરુષ-સ્ત્રી જાતિપ્રમાણ (sex ratio) એટલે શું ?
 (૧૫) ઊર્જાક્ષેત્રનો અર્થ આપો.

૪ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો :

૧૦

- (૧) ભારતમાં આર્થિક આયોજનપંચની સ્થાપના.....વર્ષમાં થઈ.
 (A) 1949-'50 (B) 1950-'51
 (C) 1951-'52 (D) 1952-'53
- (૨) સમિતિએ પંચાયતી રાજની ભલામણ કરી.
 (A) અમર્ત્ય સેન (B) જગદીશ ભગવતી
 (C) મહાત્મા ગાંધી (D) બળવંતરાય મહેતા
- (૩)કર રાજ્ય સરકાર દ્વારા લાદવામાં આવે છે.
 (A) કૃષિ (B) મનોરંજન
 (C) આયાત (D) આવક
- (૪) R.B.I.ના ગવર્નર છે.
 (A) રઘુરામ રાજન (B) નરેન્દ્ર મોદી
 (C) અરૂણ જેટલી (D) કોઈ નહિ
- (૫) આર્થિક વિકાસ છે.
 (A) ઘટના (B) પરિણામ
 (C) પ્રક્રિયા (D) કોઈ નહિ
- (૬) રાજ્ય ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે અગ્રેસર છે.
 (A) યુ.પી. (B) બિહાર
 (C) આસામ (D) ગુજરાત
- (૭) ઊર્જાક્ષેત્રમાંનો સમાવેશ થતો નથી.
 (A) કોલસો (B) વિદ્યુત
 (C) સ્ટીલ (D) પેટ્રોલ
- (૮) ભારતની મોટા પ્રમાણમાં નિકાસ કરે છે ?
 (A) કાપડ (B) કોફી
 (C) ચા (D) ખાંડ
- (૯) ભારતમાં તાજેતરમાં S.L.R. (કાનૂની તરલતા પ્રમાણ).....છે.
 (A) 19 (B) 20
 (C) 21 (D) 22
- (૧૦) ભારતમાં તાજેતરમાં બેંકરેટ છે.
 (A) 4% (B) 5%
 (C) 6% (D) 7%

ENGLISH VERSION

- 1 Define economic development and write detailed note on Human Development Index. **20**

OR

- 1 Evaluate economic planning in India.
- 2 Explain the role of public sector and private sector in India. **20**

OR

- 2 Explain the progress of Education Sector and Health Sector in India during plan period. **20**

- 3 Give answers in one or two sentences : (any ten)

- (1) What is N.G.O. ?
- (2) Give meaning of monetary policy.
- (3) Give meaning of fiscal policy.
- (4) What is Bank Rate ?
- (5) What is Statutory Liquidity Ratio ?
- (6) Give meaning of public debt.
- (7) What is regional disparity ?
- (8) What is black money ?
- (9) Give meaning of deficit financing.
- (10) Give meaning of sustainable development.
- (11) What is environmental imbalance ?
- (12) What is infrastructure ?
- (13) What is infant mortality rate ?
- (14) What is sex-ratio ?
- (15) Give meaning of energy sector.

4 Select the best option :

10

- (1) Planning Commission in India was established in ____ year.
(A) 1949-'50 (B) 1950-'51
(C) 1951-'52 (D) 1952-'53
- (2) _____ Committee recommended for Panchayati Raj.
(A) Amartya Sen (B) Jagdish Bhagvati
(C) Mahatma Gandhi (D) Balvantrai Mehta
- (3) _____ tax is imposed by state government
(A) Agriculture (B) Entertainment
(C) Import (D) Income
- (4) The Governor of R.B.I. is _____.
(A) Raghuram Rajan
(B) Narendra Modi
(C) Arun Jetli
(D) None
- (5) Economic development is a an _____.
(A) event (B) result
(C) process (D) none
- (6) _____ state is leading in industrial sector.
(A) U.P. (B) Bihar
(C) Assam (D) Gujarat
- (7) _____ is not involved in energy sector.
(A) Coal (B) Electricity
(C) Steel (D) Petrol
- (8) India exports _____ in big volume.
(A) Cloth (B) Coffee
(C) Tea (D) Sugar
- (9) Recently S. L. R. in India is _____.
(A) 19 (B) 20
(C) 21 (D) 22
- (10) Recently Bank Rate in India is _____.
(A) 4% (B) 5%
(C) 6% (D) 7%